

EUPL

European Union Public Licence

v.1.1

Riktlinjer för användare och utvecklare

De här riktlinjerna har sammanställts av OSOR-konsortiet:

Författare:

Patrice-Emmanuel Schmitz

Ansvarsfriskrivning

De åsikter som uttrycks i detta dokument är helt och hållet författarens egna och kan inte, under några omständigheter, tolkas som ett uttryck för ett offentligt ställningstagande från Europeiska kommissionen.

Europeiska kommissionen kan inte garantera riktigheten i informationen som ingår i denna undersökning, och kan heller inte påta sig något ansvar för hur den används. Referenser till specifika produkter, specifikationer, processer eller tjänster som här görs med varumärke, tillverkare eller på annat sätt, innebär inte nödvändigtvis att Europeiska kommissionen godkänner, rekommenderar eller gynnar dessa.

Upphovsmännen har vidtagit alla åtgärder för att säkerställa att de, där det har varit nödvändigt, har fått tillstånd att använda delar av manuskript inklusive illustrationer, kartor och diagram, för vilka det redan finns immateriella rättigheter, från innehavarna till dessa rättigheter eller från deras juridiska representant.

Upphovsrätt:

Upphovsrätten till den här rapporten tillhör © 2007 & 2009 Europeiska gemenskapen

Med undantag för kommersiella ändamål är återgivning tillåten, under förutsättning att källan anges.

Innehåll

1. VAD ÄR SYFTET MED DE HÄR RIKTLINJERNA?.....	1
2. VEM SKA LÄSA DESSA RIKTLINJER?.....	2
3. ANVÄNDA PROGRAMVARA MED EUPL-LICENS.....	3
3.1. PRINCIPERNA FÖR LICENSER	3
3.2. PRINCIPERNA FÖR F/OSS	3
3.3. ANVÄNDA EUPL-LICENSIERAD KOD: DINA RÄTTIGHETER OCH SKYLDIGHETER	5
3.3.1 <i>Dina rättigheter enligt artikel 2 i EUPL:</i>	5
3.3.2 <i>Dina skyldigheter enligt artikel 5 och 6 i EUPL</i>	5
3.4. VAD KAN DU FÖRVÄNTA DIG AV EN EUPL-LICENSIERAD PROGRAMVARA?	9
3.5. GARANTIER, ANSVAR, TILLÄMPLIG LAG	10
3.6. VIDAREUTVECKLING OCH ANVÄNDNING TILLSAMMANS MED ANNAN PROGRAMVARA	11
3.7. KAN EUPL ÄNDRAS?	11
4. SLÄPPA EN EGEN PROGRAMVARA ENLIGT EUPL.....	11
4.1. FÖRUTSÄTTNINGAR.....	11
4.2. KONTROLLERA ÄGANDERÄTT OCH IMMATERIELLA RÄTTIGHETER TILL PROGRAMVARAN	12
4.3. TILLÄMPA PRINCIPERNA FÖR F/OSS (COMMUNITY-BYGGANDE).....	12
4.4. VARFÖR ÄR DET VIKTIGT MED EN LICENS?	13
4.5. BESLUTET ATT SPRIDA EN PROGRAMVARA ENLIGT EN F/OSS-LICENS	13
4.6. BESLUTET ATT VÄLJA EUPL SOM LICENS	13
4.7. DU MÅSTE HÄNVISA TILL LICENSEN INNE I KÄLLKODEN	14
4.8. BÄSTA PRAKIS FÖR ATT "UPPRÄTTA" ETT EUPL-KONTRAKT.....	16
4.9. INGET KRAV PÅ ATT REGISTRERA LICENSTAGARENS GODKÄNNANDE	16
4.10. LAGRINGSPLATS DÄR KÄLLKODEN SKA FINNAS TILLGÄNGLIG	17
4.11. HUR OCH VAR SKA DU MEDDELA DITT BESLUT?.....	17
5. UTVECKLA OCH INTEGRERA PROGRAMVARA MED EUPL-LICENSEN	18
5.2. SÅ HÄR KAN DU INTEGRERA OCH KOMBINERA PROGRAMVARA MED EUPL	18
5.3. FÖRDELAR MED INTEGRATION - LICENSER KAN BEGRÄNSA INTEGRATION	19
5.4. SPECIFIKA PROBLEM MED EUPL	19
5.5. KOMPATIBILITET MED ANDRA LICENSER.....	19
5.6. KOMBINERA VERK MED OLIKA LICENSER	20
5.7. PÅVERKAN FRÅN EUPL:S KOMPATIBILITETSKLAUSUL PÅ ETT ANNAT VERKS LICENSVILLKOR	21
6. NYA VERSIONER AV EUPL	22
7. SLUTSATSER.....	23

HUR SKA EUPL ANVÄNDAS?

Riktlinjer för användare och utvecklare

1. Vad är syftet med de här riktlinjerna?

I dessa Praktiska riktlinjer finns information om följande:

- Hur programvaran som distribueras enligt ”European Union Public Licence” (EURL) i dess senaste version v. 1.1 ska användas, och
- hur du kan använda denna licens om du vill distribuera en egen programvara.

Frågan ”Vad är EURL?” besvaras också men det som utreds är främst hur stor nytta du kan ha av den, beroende på din roll som programvaruägare, upphovsman (licensgivare) eller användare.

Den grundläggande principen för fri programvara och öppen källkod (F/OSS) är att dela programvara. Det är också ett av de effektivaste sätten att öka användningen av den, förbättra dess kvalitet (tillåta andra användare att kontrollera, förbättra eller utöka funktionerna) och minska kostnaderna eftersom du inte behöver ”uppfinna hjulet” en gång till.

Programvarudelning rekommenderades enhälligt för offentliga förvaltningar av de europeiska ministrar som ansvarar för policyn för e-förvaltning¹.

Ministerdeklaration som antogs enhälligt den 24 november 2005 i Manchester, Storbritannien (<http://archive.cabinetoffice.gov.uk/egov2005conference/documents/proceedings/pdf/051124declaration.pdf>).

När någon skriver programvara skapar denne upphovsman egendom. Om upphovsmannen är anställd eller tjänsteman inom en offentlig förvaltning blir det troligen denna förvaltning som äger den nya programvaran. Om upphovsmannen är leverantör åt den offentliga förvaltningen är det troligt att förvaltningen genom serviceavtalet får full äganderätt, inklusive utövande av alla rättigheter som är kopplade till upphovsrätten. (Denna punkt måste dock kontrolleras genom att varje specifikt serviceavtal mellan förvaltningen och dess programvaruleverantör granskas.) Dataprogram skyddas av upphovsrättslag. Upphovsrättslagen ger ägaren till ett verk vissa rättigheter, och gör det olagligt för andra att använda eller anpassa verket som om det var deras eget – utan särskilt tillstånd eller en ”licens”.

För att underlätta delning, återanvändning och förbättring av programvara, har Europeiska kommissionen skapat EURL. Syftet är att skydda såväl upphovsmännens intresse (genom att bevara deras upphovsrätt och undvika att en tredje part kan tillägna sig deras verk) som användarna (genom att tilldela dem alla rättigheter som följer med F/OSS-licenser: användning, ändring och återdistribution).

EURL skapades som resultat av en unik process. Ingen offentlig förvaltning av Europeiska kommissionens storlek hade någonsin tidigare publicerat en F/OSS-licens eller beslutat sig för att på ett systematiskt sätt använda en F/OSS-licens. Den här licensen är resultatet av tre års studier och analyser av åtskilliga befintliga F/OSS-licenser. Slutsatsen av detta blev att det fortfarande fanns behov som befintliga licenser

inte tillgodosåg. Tre juridiska rådgivningar hölls. Europeiska kommissionen arrangerade ett offentligt forum och en internationell juristkonferens. Slutligen godkändes EUPL v.1.0 av Europeiska kommissionen i januari 2007 (på engelska, franska och tyska). Det här beslutet från Europeiska kommissionen, liksom ett andra beslut i januari 2008 (då EUPL v.1.0 godkändes på ytterligare 19 europeiska språk) och ett tredje i januari 2009 med vissa förtydliganden i licenstexten i alla språkversioner (EUPL v.1.1), är kopplade till följande motivering:

- Med hänsyn till principen om språklig mångfald, så som den fastställs i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, var det tvunget att EUPL godkändes juridiskt på alla de officiella språken i Europeiska unionen.
- Det var nödvändigt att i EUPL ta hänsyn till särdragen och mångfalden i medlemsstaternas och gemenskapens

lagstiftning (upphovsrättsterminologi, information, garanti, ansvar, tillämplig lagstiftning och jurisdiktion).

- EUPL skulle garantera vidare kompatibilitet med de mest relevanta övriga licenserna.

EUPL är ett ”juridiskt verktyg” som redan används av Europeiska kommissionen för att distribuera programvara och den kan också användas av många andra programvaruleverantörer, däribland offentliga förvaltningar i Europeiska unionens medlemstater.

Syftet med dessa riktlinjer är att ge dig – beroende på din roll – förtydliganden och konkreta svar på sådant som du kanske undrar över när du använder EUPL för att distribuera programvara, eller för att använda programvara som du har licens på enligt EUPL.

2. Vem ska läsa dessa riktlinjer?

De här riktlinjerna är avsedda för dem som

- vill använda programvara som har publicerats enligt EUPL,
- äger rättigheter till programvara och betraktar EUPL som den bästa licensen för att distribuera den,
- har börjat utveckla programvara, vill lägga in den EUPL-licensierade programvaran och släppa produkten enligt EUPL eller någon annan F/OSS-licens.

Riktlinjerna vänder sig till följande intressenter:

- Avdelningar inom Europeiska kommissionen som beslutar att distribuera programvara som de äger med en F/OSS-licens.
- Förvaltningar inom offentlig sektor som beslutar att använda EUPL för att distribuera sin egen programvara som

F/OSS.

- Alla andra intressenter som vill använda EUPL för att distribuera sina verk, däribland företag inom privat sektor eller enskilda upphovsmän. Även om EUPL är speciellt anpassad efter den europeiska lagstiftningen kan den också användas av upphovsmän som finns utanför Europeiska unionen.
- Alla utvecklare eller användare (organisationer eller fysiska personer), som är möjliga användare av ett verk med EUPL-licens.

3. Använda programvara med EUPL-licens

3.1. Principerna för licenser

När någon skriver en programvara skyddas denna immateriella rättighet av upphovsrättslagen, precis som ett litterärt eller konstnärligt verk.

Upphovsrättslagen ger ägaren till ett verk vissa rättigheter över det och sätter juridiska gränser för hur andra får använda verket. Bakgrunden till upphovsrätten är att skrivna verk ska skyddas, och dataprogram och tillhörande material behandlas i upphovsrättslagen som ett slags litterärt verk.

Att inneha upphovsrätten till ett verk, oavsett om det är en bok eller en programvara, innebär att ägaren, oftast de ursprungliga upphovsmännen eller deras arbetsgivare, kan bestämma vem som får kopiera, anpassa och distribuera det. Som standard är det endast ägaren som kan göra det.

3.2 Principerna för F/OSS

EUPL v1.1 är en fri/öppen programvarulicens (F/OSS). Den certifierades i mars 2009 som en öppen källkodslicens av OSI – Open Source Initiative – eftersom den uppfyller villkoren i Open Source Definition (OSD). Licensen uppfyller också villkoren som ställs av Free Software Foundation (FSF) som kan sägas utgöra en garanti för licensinnehavarens fyra friheter:

- Friheten att använda och köra programmet oavsett syfte och antalet användare.
- Friheten att få tillgång till källkoden (för att kunna undersöka hur programmet fungerar).
- Friheten att dela med sig av, återdistribuera, kopior av programmet.

Alla som utan tillstånd kopierar, ändrar eller sprider någon annans verk kan bli ställda inför rätta.

Andra personer kan av ägaren få tillstånd att kopiera, ändra eller sprida ett verk genom en licens, till exempel EUPL.

En sådan licens (som EUPL är) kan betraktas som ett avtal mellan en **licensgivare** (programmets upphovsman) och en **licensinnehavare** (du, användaren av programmet, som får lov att använda det enligt licensvillkoren). Tänk på att om du inte godkänner licensvillkoren har du normalt inte rätt att använda, kopiera, ändra eller sprida programmet. Om du gör det utan att ha godkänt licensvillkoren bryter du mot upphovsrättslagen.

- Friheten att ändra, anpassa och förbättra programmet efter sina specifika behov och att dela med sig av dessa ändringar.

Open Source Initiative (OSI) – Initiativet för öppen källkod (se: www.opensource.org/docs/definition.php) har fastställt tio OSD-principer som alla Open Source-licenser måste uppfylla:

Fri distribution

"Licensen får inte förhindra någon intressent från att sälja eller ge bort programvaran som en del i en större programvarudistribution som består av program från flera olika källor. Licensen ska inte kräva en royalty eller någon annan avgift för en sådan försäljning."

Öppen källkod

"Programmet måste inkludera källkoden och måste kunna distribueras såväl som källkod som i kompilerad form. I fall där en produkt inte distribueras med sin källkod, måste det tydligt

framgå hur man kan få tag på denna, vilket helst inte får kosta mer än skäligen för reproduktionen. Önskvärt är att man skall kunna ladda ner källkoden från Internet utan att det kostar något. Källkoden måste vara i önskad form i vilken en programmerare skulle kunna modifiera programmet. Avsiktlig förvanskning av källkoden är inte tillåtet. Mellankodformer som utdata av en preprocessor eller översättare är inte tillåtet."

Härlett verk

"Licensen måste tillåta ändringar och härledda verk och måste tillåta att de distribueras enligt samma villkor som licensen för originalprogramvaran."

Integriteten för författarens källkod

"Licensen får förhindra att källkoden distribueras i modifierad form endast om licensen tillåter distributionen av "patch filer" med källkod i syfte att modifiera programmet vid byggnad. Licensen måste uttryckligen tillåta distribution av mjukvara byggd med modifierad källkod. Licensen får kräva att härledda verk namnges annorlunda eller har ett annat versionsnummer än originalprogramvaran."

Detta beror på att det är positivt att uppmuntra till många modifieringar, men användarna har också rätt att få veta vem som är ansvarig för den programvara de använder. Upphovsmän och underhållare har ömsesidig rätt att få veta vad de uppmanas att stödja och att skydda sitt rykte. Licensen kan medföra att ändringar eller förbättringar bör särskiljas från originalet.

Ingen diskriminering av personer eller grupper

"Licensen får inte diskriminera någon person eller grupp av personer."

Det kan finnas länder som har exportrestriktioner (handelsförbud) för vissa typer av programvara men det får inte finnas några sådana restriktioner i själva licensen.

Ingen diskriminering av användningsområde

"Licensen får inte hindra någon från att använda programmet på något särskilt användningsområde. Den får till exempel inte hindra att programmet används i affärsverksamhet eller inom genetisk forskning."

Distribution av licens

"Rättigheterna som medföljer programmet måste gälla alla som programmet återdistribueras till utan att dessa parter utställer ytterligare en licens."

Avsikten med detta är att programvaran inte ska kunna ändra villkoren med indirekta medel, till exempel genom ett sekretessavtal.

Licensen får inte vara bunden till en produkt

"Rättigheterna som medföljer programmet får inte vara beroende av program som ingår i en viss programvarudistribution. Om programmet har extraherats från distributionen och använts eller distribuerats enligt villkoren i programmets licens, ska alla parter till vilka programmet är återdistribuerat ha samma rättigheter som beviljades i samband med ursprungliga programvarudistributionen."

Licensen får inte begränsa annan programvara

"Licensen får inte begränsa annan programvara som distribueras tillsammans med den licensierade programvaran. Licensen får exempelvis inte innebära att alla andra program som distribueras på samma media måste ha öppen källkod."

Licensen måste vara teknikneutral

"Licensen får inte tillhandahållas grundat på någon enskild teknik eller något särskilt gränssnitt."

Internet är för närvarande inte den enda distributionskanalen för programvaror (det finns även CD-Rom, FTP osv.) Det kan också komma andra kanaler i framtiden (som ännu inte har uppfunnits) och licensen kan inte tillåta (eller vara kopplad till) endast en specifik teknik.

3.3 Använda EUPL-licensierad kod: dina rättigheter och skyldigheter

3.3.1 Dina rättigheter enligt artikel 2 i EUPL:

När du ”får” ett ”verk” (programvara och/eller dokumentation) enligt EUPL-licensen, får du en rad världsomfattande, permanenta, royaltyfria och icke-exklusiva rättigheter.

Världsomfattande innebär att dina rättigheter inte är begränsade vad gäller område. Du kan använda det licensierade verket i eller utanför Europa, eller via ett internationellt kommunikationsnätverk.

Permanent innebär att dina rättigheter inte är tidsbegränsade. Under förutsättning att du fortsätter att följa licensvillkoren, ges rättigheterna för all framtid och licensgivaren kan inte dra tillbaka licensen.

Royaltyfria innebär att själva licensen tillhandahålls utan kostnad. Det kan finnas valfria avgifter för kompletterande tjänster som support (specifikt underhåll).

Med en F/OSS-licens i allmänhet och EUPL-licensen i synnerhet har du som licensinnehavare möjlighet till följande:

- Du kan hämta källkoden från en lagringsplats dit du har fri tillgång. Det är inte självklart att detta är en lagringsplats på webben (eftersom licensen är neutral i fråga om tekniken), men att publicera koden på Internet motsvarar för närvarande bästa praxis.

3.3.2 Dina skyldigheter enligt artikel 5 och 6 i EUPL

För att få använda programvaran

Om du bara helt enkelt använder programvaran ”så som du fick den eller laddade ned den”, utan att ändra källkoden, och för din egen eller ditt företags nytta (samma förvaltning, samma juridiska person) utan att distribuera eller

- Du får använda verket (dvs. programvaran) i alla sammanhang och för alla ändamål. Detta innebär exempelvis att såväl privat som offentlig, och såväl ideell som kommersiell användning är tillåten.
- Du får mångfaldiga verket. Det innebär att du får göra kopior.
- Du får ändra originalverket och framställa härledda verk. Det innebär att du får anpassa koden efter dina specifika behov, inkludera programvaran i en bredare lösning eller, omvänt, dra ut endast de delar av koden som du har användning för.
- Du får göra verket tillgängligt för allmänheten (dvs. använda det i ett offentligt nätverk eller distribuera tjänster baserade på verket – ”Software as a Service” (programvara som en tjänst) via Internet).
- Du får distribuera verket eller kopior av det. Du har också rätt att distribuera ändrade versioner av verket eller härledda verk enligt vad som sades ovan.
- Du får låna eller hyra ut verket eller kopior av detta.
- Du får underlicensiera rättigheter till verket eller kopior av det, vilket innebär att du ska distribuera det enligt villkoren i en licens (EUPL enligt copyleft-klausulen) och underlicensiera samma rättigheter som du fick enligt EUPL till de nya intressenterna.
-

tillhandahålla programvaran till tredje part, finns inga specifika skyldigheter eller begränsningar för de rättigheter du har tilldelats.

När du använder programvaran ska du undvika all otillåten användning av tidigare upphovsmäns immateriella rättigheter: namn, logotyper,

varumärken, servicemärken osv. Du kan exempelvis använda CIRCA (en programvara som är licensierad enligt EUPL av Europeiska kommissionen) för att dela information med användare inom ramen för dina egna tjänster och projekt, men även om du använder CIRCA har du inte rätt att använda Europeiska kommissionens namn (eller logotypen) i reklamsyfte eller för att antyda att din verksamhet stöds, underlättas eller sponsras av Europeiska kommissionen.

För att licensiera programvaran som ursprunglig upphovsman

Om du är den förste som beslutar att licensiera verket ("ursprunglig upphovsman" eller förste licensgivare), måste du garantera (och ge en formell garanti via licensen) att det är du som äger upphovsrätten eller att du tidigare har fått licensen till den.

Om förvaltningen inom din offentliga sektor vill licensiera en programvara, ska du kontrollera att programvaruutvecklarna är eller var anställda i denna förvaltning eller var leverantörer (som arbetade för dig med ett serviceavtal i vilket alla rättigheter överförs till din förvaltning). Den formella garantin som nämns ovan (se artikel 6 i EUPL) lämnas genom att tydliga copyright-meddelanden läggs in i programkoden (med uppgift om namnet på copyrightinnehavaren).

Den förste licensgivaren kan också infoga specifika delar av programkoden som är licensierad till honom/henne enligt en tillåtande (eller "non-copyleft") licens: en licens som, precis som "New BSD", "Apache 2.0" och "MIT Licence", godkänner att den licensierade koden distribueras enligt en annan licens - EUPL. I sådana fall ska du noggrant kontrollera villkoren för den "tillåtande" licensen, framför allt klausuler som handlar om villkor och distribution och respekt för befintliga copyrightmärken.

För att ändra programvaran

Om du får en EUPL-licensierad programvara och av någon anledning vill ändra koden, måste du respektera den ursprunglige upphovsmannens upphovsrätt (dvs. Europeiska gemenskapen), och efterföljande bidragsgivare (i förekommande fall) och framför allt all text som syftar på den. Om det finns upphovsmärken i den källkod som du använder för att skriva ett härlett verk, får du

därför aldrig bort dem.

När du själv gör förbättringar ska du tydligt ange var dessa börjar och slutar, infoga datum då ändringarna gjordes och ditt eget upphovsmärke, som tydligt visar att det är du som är upphovsman och upphovsrättsägare till ändringen. Gör detta så snart du har gjort några ändringar även om du inte har för avsikt att sprida programvaran (din organisation kanske bestämmer något annat i framtiden). Om du planerar att sprida programvaran efter ändring eller förbättring får du inte glömma att EUPL (artikel 6) kräver att alla bidragslämnare ger en formell garanti: att du äger upphovsrätten till den infogade koden eller att den har licensierats till dig med rätt att sprida den.

För att sprida programmet

Vad är "spridning"

Enligt definitioner för EUPL innebär *spridning* och/eller *överföring* (till allmänheten) varje handling som syftar till att sälja, ge, låna ut, hyra ut, distribuera, överföra, sända eller på annat sätt, online eller offline, göra kopior av verket tillgängliga eller ge tillgång till dess väsentliga funktioner. Definition är mycket bred och täcker mer än att bara tillhandahålla "kopior" av programmet. Den som, i egenskap av Internetleverantör till exempel (*Software as a Service*), ger onlineanvändare möjlighet att arbeta med programmet "överför det till allmänheten".

Innebär det att alla Internetleverantörer, som kanske bara använder standard F/OSS-komponenter (licensierade enligt EUPL) "i befintlig form" (utan att göra något härlett verk) måste uppfylla distributörens skyldigheter (särskilt att tillhandahålla en lagringsplats där källkoden är tillgänglig enkelt och kostnadsfritt)? Nej det skulle bara bli en belastning och det är inte syftet med licensen. Syftet är att skydda alla användares rättigheter (och framför allt den ursprunglige upphovsmannens och efterföljande bidragslämnarens) om Internetleverantören levererar sina tjänster utifrån härledda verk som inte finns att få från någon annan lagringsplats och licensgivare. I sådana fall måste Internetleverantören uppfylla distributörens skyldigheter.

Om du "sprider" programmet

Om du vill sprida programmet till tredje part måste du ta hänsyn till de två skyldigheterna för användning av licensen och för tillhandahållande av en lagringsplats där källkoden till programmet finns tillgänglig.

A) Skyldighet vad gäller licensen

Om du sprider kopior av programmet som är

licensierat till dig enligt EUPL, måste du alltid tillhandahålla dessa kopior enligt EUPL:s villkor.

Om du har skapat ett härlett verk (vilket innebär att du har gjort ändringar i programmet, lagt till funktioner, översatt gränssnittet till ett annat språk osv.), och om du sedan sprider detta nya verk måste du också tillämpa samma EUPL-licens (utan att ändra licensvillkoren) för hela det avledda verket.

Figur 1: "Copyleft"-effekt

I EUPL förutses ett viktigt undantag från ovanstående regel. Det är i det fall då det är obligatoriskt att tillämpa en kompatibel copyleftlicens.

En programvarulicens kallas "Copyleft" när spridning av originalkoden eller resultatet av eventuella tillägg i koden måste licensieras enligt denna första licens.

GNU General Public Licence (GPLv.2) är den mest använda copyleftlicensen.

Enligt artikel 5 i EUPL är även EUPL copyleft för att undvika att någon tillägnar sig programmet med ensamrätt.

Enligt EUPL finns följande kompatibla licenser (1 februari 2009):

- GNU General Public License (GNU GPLv.2)
- Open Software Licence (OSL) v. 2.1 och/eller v. 3.0
- Common Public License v. 1.0
- Eclipse Public License v 1.0

- CeCILL v. 2.0

Vad innebär det?

Föreställ dig att du har sammanfogat två delar av en programvarukod:

- Den första delen var licensierad till dig enligt EUPL.
- Den andra delen av koden var licensierad till dig enligt en av ovanstående kompatibla licenser (till exempel GPLv2).

Om du bestämmer dig för att sprida det härledda verket ska du göra det enligt villkoren i GPLv2. Det är en skyldighet du har enligt GPLv2, som är "copyleft". EUPL löser "licenskonflikten" genom att tillåta dig att följa en sådan skyldighet.

Figur 2: Kompatibilitetsklausul

Tänk på att när du bygger programlösningar med olika Open Source-komponenter är det sällan obligatoriskt att sammanfoga eller länka deras kod i en enda källa. De olika komponenterna i lösningen brukar utbyta och bearbeta parametrar utan att sammanfogas. Då kan också varje komponent i lösningen förbli licensierad enligt sin originallicens.

Föreställ dig ett andra fall där du har sammanfogat två andra delar programkod:

- Den första delen var licensierad till dig enligt EUPL.
- Den andra var licensierad till dig enligt en "tillåtande" licens.

En programvarulicens kallas "tillåtande" när spridning av originalkoden eller resultatet av en sammanfogning med koden får licensieras enligt valfri licens. Det kan vara densamma eller en annan, däribland en "skyddad" licens (där leverantören förbehåller sig hela upphovsrätten). Kända exempel på tillåtande licenser är MIT-licensen och gruppen BSD-licenser.

Om du bestämmer dig för att sprida det härledda verket ska du göra det enligt villkoren i EUPL. Det är en skyldighet som uppstår genom artikel 5 i EUPL (copyleft-klausulen).

Figur 3: Sammanfogning med tillåtande källkod

b) Skyldighet som gäller spridning av källkoden

När det gäller spridning av ett härlett verk måste du sprida den ändrade källkoden från en lagringsplats med fri åtkomst (för det mesta en

webbplats eller en FTP-adress). Så länge du fortsätter att sprida verket måste du minst tillhandahålla en länk eller en adress med vilken licenstagaren kan öppna lagringsplatsen och få åtkomst till eller ladda ner källkoden.

3.4 Vad kan du förvänta dig av en EUPL-licensierad programvara?

Som (ursprunglig) upphovsman eller som bidragslämnare till förbättringen av ett befintligt EUPL-licensierat verk kan du förvänta dig att din upphovsrätt är skyddad eftersom EUPL kräver att licenstagarna

- respekterar den ursprunglige upphovsmannens upphovsrätt (och därmed också eventuella bidragslämnares) och framför allt alla meddelanden om den.

Som upphovsman eller bidragslämnare till en förbättring av ett befintligt EUPL-licensierat verk kan du förvänta dig att en tredje part aldrig lägger beslag på ditt verk (till exempel att en programvaruleverantör gör det till sin egendom) eftersom EUPL kräver att licenstagarna

- tillämpar EUPL-licensen vid spridning av kopior eller härledda verk².

Som upphovsman eller som bidragslämnare till förbättringen av ett befintligt EUPL-licensierat verk kan du förvänta dig att du ska informeras om eventuella nya spridningar. Det finns ingen formell skyldighet (eller "garanti") att informera den ursprunglige upphovsmannen (eller att bli informerad vid en förbättring). Så länge du är upphovsman eller bidragslämnare kommer du dock att förbli aktiv och delta i "den grupp av människor som arbetar med den licensierade programvaran", i utvecklingar eller helt enkelt i forum som hör ihop med det licensierade verket (dvs. i den valda samarbets- och utvecklingsmiljön) och då kommer du att vara kvar i nätverket och få feedback. På så sätt har du rätt att få åtkomst till den ändrade koden och kan dra nytta av förbättringar för dina egna behov eftersom EUPL föreskriver följande:

- Vid spridning av ett härlett verk är den som sprider verket skyldig att överföra den ändrade källkoden från en lagringsplats med fri åtkomst.

Som upphovsman eller bidragslämnare till en

förbättring av ett befintligt EUPL-licensierat verk kan du förvänta dig att din immateriella egendom (namn, logotyper, varumärken, servicemärken osv.) respekteras, eftersom EUPL föreskriver att alla användare (och de som sprider verket) ska undvika all otillåten användning av tidigare upphovsmäns intellektuella egendom.

Slutligen har du som användare av en programvara som är licensierad enligt EUPL en garanti för hållbarheten vad gäller licensieringen av koden, eftersom det inte går att återkalla den från EUPL. Även om den ursprunglige upphovsmannen beslutar sig för att tillämpa andra licensvillkor för kommande versioner av originalkällkoden, har du utan tidsbegränsning rätt till det du har fått licens till.

² Utom om det gäller en kompatibel copyleft-licens, som också förhindrar tillägnet från tredje part, vilket förklaras i avsnitt 5..5

3.5 Garantier, ansvar, tillämplig lag

Som användare av en programvara som är licensierad enligt EUPL, får du inga garantier vad gäller programmets kvalitet, och distributören av programmet fransäger sig allt ansvar i fråga om skada som programmet orsakar – i den utsträckning som tillämplig lagstiftning tillåter.

Det innebär att enligt licensvillkoren, och förutom i undantagsfall (avsiktliga fel eller skador som orsakas på fysiska personer) är licensgivaren inte i något fall ansvarig för direkt eller indirekt, materiell eller ideell skada av något slag. Detta utesluter att krav kan ställas för förlust av data, förlorad goodwill, driftstopp, datafel, förlorade affärstillfällen osv.

Exempel:

Jag har laddat ner lösningen ”X-F/OSS” (fiktivt namn) som är licensierad enligt EUPL och har sparat mina värdefulla filer på den: alla mina kunder och all min e-postkommunikation med dem under de senaste tre åren. Plötsligt slutar min X-F/OSS-server att fungera och alla data är borta – jag har ingen backup eller bara i X-F/OSS-format som är oläsligt och är själva orsaken till felet. I det här fallet kan jag inte begära skadestånd på grund av upphovsmannens ansvar.

En ansvarsfriskrivning är aldrig absolut: licensgivaren kan vara ansvarig enligt lagstiftning om produktansvar i den mån sådana lagar gäller för verket. Tillämplig lag är den nationella lagstiftningen i en specifik medlemsstat (det är lagstiftningen i det land i Europeiska unionen där licensgivaren är bosatt eller har sitt säte). Viss nationell lagstiftning är dock mer krävande än annan vad gäller produktansvar.

Därför kan EUPL-licensen (precis som vilken annan licens som helst, F/OSS eller skyddad) inte hindra en domstol från att upprätta ett ”produktansvar” utifrån allmänna regler om konsumentskydd.

I själva EUPL-licensen förutses fall där upphovsmannen kan bli ansvarig: i fallet med avsiktligt fel (till exempel om upphovsmannen har lagt in ett skadligt datavirus i programmet) eller om programmet orsakar direkta skador på

personer eller egendom (till exempel om programmet är ett specifikt navigationssystem för flygplan och orsakar en krasch, om programmet mäter temperaturen vid sterilisering av medicinsk utrustning och felaktig beräkning orsakar smittspridning, om programmet reglerar luften i en lokal och orsakar förgiftning). Detta är dock extrema fall där behöriga certifieringsorgan ska kontrollera programvaran och certifiera den för avsedd användning. Under alla andra omständigheter ska EUPL skydda upphovsmannen från skadeståndskrav för indirekta skador: förlust av data, tid, image, affärstillfällen osv.

Dessutom innehåller programvaran som sprids enligt EUPL en specifik garanti om att upphovsrätten till programvaran tillhör licensgivaren dvs. att licensgivaren har rätt att sprida programmet till dig enligt EUPL. Den här garantin är viktig för såväl licensgivare som licenstagaren. För licensgivarna (i de fall då de är de ursprungliga upphovsmännen) är detta en påminnelse om att de måste se till att de har upphovsrätt innan de licensierar programmet. För senare bidragslämnare som sprider programmet är det en påminnelse om att de måste se till att de har upphovsrätt på alla ändringar som de har gjort. För licensnehavaren (slutanvändaren) är detta en bättre garanti mot risken för skadeståndskrav för upphovsrättsbrott och även vid krav för patentbrott. De kan då kontrollera vilken del av programvarukoden som är ifrågasatt och begära förtydligande från upphovsmannen.

Undantaget från garantier och skadeståndsansvar är gemensamt för alla programvarulicenser (Fri/öppen källa eller skyddad). Undantaget är dock mer berättigat när det gäller ett program med öppen källkod, som har getts bort gratis och inte sålts, som är ett pågående arbete och som fortlöpande kan förbättras av många bidragslämnare.

Slutligen, om du vill ha garanti för support eller någon slags servicenivåavtal (SLA) där kvalitet, frekvens, svarstid och pris på specifika levererade tjänster anges, kan du sluta serviceavtal eller andra avtal med organisationer eller företag som ger support för EUPL-programmet som du använder och som kan ge garantier och skadeståndstäckning, troligen mot

en avgift.

3.6 Vidareutveckling och användning tillsammans med annan programvara

Du kan utan begränsningar använda EUPL-programvaran tillsammans med valfri annan programvara. Om du vill sprida EUPL-programmet du fått vidare, med eventuella förbättringar som du har gjort, måste du göra det enligt EUPL-licensen eller en kompatibel licens.

Om du vill ändra EUPL-programmet eller kombinera det med andra program för att skapa en ny ("härledd") programvara måste du följa villkoren för utveckling och integrering av programvara i EUPL. (Se kapitel 4).

3.7 Kan EUPL ändras?

En annan fråga är om en användare får ändra licensen, till exempel "Får jag skapa en härledd licens?". Svaret är tydligt negativt: EUPL är ett officiellt dokument, som är godkänt av Europeiska kommissionen efter år av överläggningar och förberedelser. Du får inte ändra den eller skapa en egen "härledd EUPL" och kalla den EUPL, "EUPL v. 2", "EUPL plus" eller något liknande.

Det går naturligtvis att komplettera licensen med ett annat avtal för tjänster: integration, implementering, support, utökad garanti, underhåll osv. Men, som det sägs i artikel 5, tilläggs villkoren får inte ändra eller begränsa villkoren i EUPL-licensen.

EUPL-licensen är upphovsrättsskyddad (© Europeiska gemenskapen 2007) och är inte i sig ett "licensierat verk" som fritt kan ändras. Enligt artikel 5 (copyleft-klausul) är användning av EUPL endast tillåtet genom spridning och/eller överföring av verk "enligt villkoren i denna licens" (vilket innebär utan ändringar av licensvillkoren).

Om EUPL inte tillgodoser dina behov, kan du läsa listan över OSI-certifierade licenser och se om någon annan ofta använd befintlig licens kan passa bättre för dina behov eller behoven i din programutvecklingsgrupp. Du kan också skapa en egen licens men tänk på att detta bör göras av specialister. Även om du kan hämta idéer från EUPL, får i så fall ingenting i den nya originallicensen orsaka sammanblandning med EUPL genom namnet, copyrighttilldelningen till Europeiska gemenskapen, den formella organisationen eller ordalydelsen.

4. Släppa en egen programvara enligt EUPL

EUPL är avsedd att underlätta spridningen av programvaror som du äger, enligt principerna för F/OSS.

4.1 Förutsättningar

Den viktigaste förutsättningen för att du ska kunna släppa en programvara enligt EUPL, vilket gäller för all programvara, är att du måste kontrollera att det verkligen är du som äger rättigheterna till programmet.

villkor du släpper programmet, måste du sätta dig in i EUPL.

För att du ska vara medveten om enligt vilka

EUPL är en F/OSS-licens. Även om EUPL i sig innehåller alla licensvillkor som du ska använda, kan det vara bra att känna till F/OSS-begreppen för att kunna utnyttja alla fördelar med att släppa en programvara enligt EUPL. Framför allt är det

bra att förstå principerna med community-byggande av F/OSS.

4.2 Kontrollera äganderätt och immateriella rättigheter till programvaran

Om det är du själv (eller ditt företag, dvs. den juridiska person som ska släppa programmet) som helt och hållet har skrivit programvaran, då är det också du som har upphovsrätten till den. I andra situationer måste du kontrollera vem som skrev programvaran och enligt vilka villkor du har rätt att använda och sprida den.

Om programvaran skrevs för dig av underleverantörer kan du ha rätt att återanvända och sprida den, det kan till och med vara du som äger den. Det beror på villkoren i det kontrakt som programmet skrevs enligt. Därför måste du hitta detta kontrakt och kontrollera villkoren för de immateriella rättigheterna i det. Om du har skrivit kontrakt med företaget X ("leverantör") ska du kontrollera om kontraktet innehåller ett villkor som detta:

"Äganderätt till resultatet – immateriell och industriell äganderätt"

Alla resultat och rättigheterna till dessa, inklusive copyright och annan immateriell eller industriell äganderätt, som erhålls vid genomförandet av detta kontrakt, ska ägas endast av <UPPHANDLANDE MYNDIGHET>, som

4.3 Tillämpa principerna för F/OSS (community-byggande)

Du kan naturligtvis släppa en programvara enligt EUPL bara för att du vill göra det lätt för andra att använda den, och då är du kanske inte intresserad av att det växer fram en stödjande community av "frivilliga programutvecklare" utanför ditt eget företag.

Men om du vill göra mesta möjliga av

fördelarna med en community för öppen källkod, dvs. utnyttja möjligheten att andra organisationer och enskilda hjälper till att stödja och vidareutveckla programvaran, bör du bekanta dig med communityn med användare och utvecklare som troligen vill samarbeta med dig för att vidareutveckla programvaran. I detta sammanhang kan det vara bra att läsa IDABC *Guideline for Public Administrations on*

får använda, publicera, tilldela och överföra detta efter vad som anses lämpligt, utan geografiska eller andra begränsningar."

I nya kontrakt rekommenderas att du gör leverantören uppmärksam på att du tänker sprida verket enligt EUPL. Programutvecklare använder idag allt mer öppen källkod och t.o.m. komponenter från "offentliga domäner" och de måste alltid kontrollera om licensen till dessa komponenter är tillräckligt tillåtande för att du ska få sprida programmet enligt EUPL. Därför rekommenderar vi att du kompletterar ovanstående villkor med följande:

"Om det finns industriella eller immateriella rättigheter innan kontraktet ingås (vilket kan vara fallet om leverantören integrerar programvarukomponenter med öppen källkod i det färdiga verket), ska leverantören kontrollera och säkerställa att hela det färdiga verket kan överföras och spridas enligt villkoren i European Union Public Licence (EUPL). Undantag från ovanstående krav kan endast fås efter godkännande från <UPPHANDLANDE MYNDIGHET>."

*Partnering with Open Source Communities*³

³ Publicerad på IDABC:s webbplats:

<http://ec.europa.eu/idabc/servlets/Docbe59.pdf?id=28128>

4.4 Varför är det viktigt med en licens?

Som vi har sett är programvaror upphovsrättskyddade. Om man inte har en licens är det förbjudet att göra några ändringar, förbättringar och lokaliseringar (översättningar). Upphovsrättslagarna ger ägaren till ett verk vissa rättigheter till det och det blir därmed olagligt för andra att använda verket som om det var deras eget.

Detta tillstånd ges av ägaren (licensgivaren) till en annan part (licenstagaren) via en licens, till exempel EUPL.

EUPL är en F/OSS-licens och som sådan

4.5 Beslutet att sprida en programvara enligt en F/OSS-licens

Om du läser de här riktlinjerna vet du förmodligen redan att detta att dela en programvara är ett av de mest effektiva sätten att öka användningen av den, förbättra dess kvalitet (tillåta andra användare att kontrollera, förbättra eller utvidga funktionerna) och minska kostnaderna genom att undvika att ”uppfinna hjulet” en gång till. De europeiska ministrarna med ansvar för e-förvaltningspolitik rekommenderade enhälligt sådan delning till offentliga administratörer. Detta görs bäst via en F/OSS-licens. Det finns många andra riktlinjer för hur man ska använda öppen källkod inom den

4.6 Beslutet att välja EUPL som licens

Om du ska välja en distributionslicens bör du göra det så tidigt som möjligt eftersom den licensen definierar rättigheter för bidragslämnare och eftersom det är svårt att senare ändra det första valet.

I den mån licensgivaren vill undvika att någon tredje part tillägnar sig programmet (det är vanligen offentliga administratörer som vill ta detta steg), rekommenderas valet av EUPL av flera olika skäl:

- Det är första gången som ett offentligt organ av Europeiska kommissionens storlek officiellt har utvecklat och godkänt en

skyddar den ursprungliga upphovsmannens rättigheter samtidigt som den ger efterföljande användare och upphovsmän frihet att använda programvaran som om det var deras eget verk.

Rättigheten att återanvända tidigare verk är en viktig faktor när det gäller att underlätta modern programmering, där många programvarukomponenter är kopplade till eller sammansatta med varandra. Det är därför mycket viktigt att se till att det finns en riktig licens för alla komponenter och, om komponenterna levereras enligt flera olika licenser och om det slutliga verket ska spridas till allmänheten, att licenserna är kompatibla.

offentliga sektorn, men om du har dessa riktlinjer och EUPL-licensen behöver du inte anstränga dig för att förstå alla problem runt öppen källkod i allmänhet.

EUPL utformades speciellt för att underlätta för återanvändning av programvara inom den offentliga sektorn, för att skydda de investeringar som gjordes med skattemedel och för att förklara problem som kan påverka dig som programanvändare.

F/OSS-licens för att släppa sin programvara.

- EUPL är rättsligt giltig på Europeiska unionens alla officiella språk, med tanke på principen om språklig mångfald, så som det sägs i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.
- EUPL har tagit hänsyn till den specifika karaktären och mångfalden i medlemsstaternas lagstiftning och i gemenskapsrätten (upphovsrättsterminologi, information, garanti, skadeståndsansvar, tillämplig lag och jurisdiktion).

- EUPL garanterar efterföljande kompatibilitet med de flesta andra relevanta licenser (inklusive den populäraste, GPLv2).

4.7 Du måste hänvisa till licensen inne i källkoden

Licensvalet måste anges där programvaran tillhandahålls (till exempel på webbplatsen). Själva licenstexten måste inte inkluderas utan det är bättre med ett namn eller en länk till den ursprungliga licenstexten som referens till en enda källa.

Då får allmänheten information om vilken licens programvaran släpps enligt men det är inte tillräckligt i juridiskt syfte. I det avseendet måste själva programvarukoden hänvisa till licensen

eller innehålla licensen. Som standard görs detta genom att hela licenstexten placeras i en fil med namnet "KOPIERING" (eller "LICENS"), och sedan läggs ett kort meddelande in längst upp i varje källfil med upphovsrätt, datum, innehavare och licens, samt information till läsaren om var hela licenstexten finns.

Ett exempel på ett sådant "kort meddelande" för programvara som sprids enligt EUPL är följande:

```

/*
 * Copyright 2007 DIN ORGANISATION4
 *
 * Licensierad enligt EUPL, Version 1.1 eller - så snart som
 de har godkänts av Europeiska kommissionen - efterföljande
 versioner av EUPL ("licensen")
 * Du får endast använda detta verk i enlighet med
 licensen.
 * Du kan hämta en kopia av licensen på följande adress:
 *
 * https://joinup.ec.europa.eu/software/page/eupl5
 *
 * Såvida det inte krävs genom tillämplig lag eller har
 avtalats skriftligt, sprids programvara enligt denna licens
 som "AS IS" (i befintligt skick), UTAN GARANTIER ELLER
 VILLKOR AV NÅGOT SLAG, varken uttryckliga eller
 underförstådda.
 * Se licensen för det specifika språket för
 tillstånd och begränsningar enligt licensen.
 */

```

I ovanstående exempel godkänner den ursprungliga upphovsmannen senare versioner av EUPL, vilka kan komma att publiceras av Europeiska kommissionen. Spridning "enligt EUPL" utan uppgift om versionsnummer skulle få samma effekt om än mindre uttryckligt.

⁴ Första och sista år för publicering av ändringar, t.ex. "2005, 2007"

⁵ Särskilt när det gäller EUPL, som gäller officiellt på alla språk i Europeiska unionen, bör sidan kontrolleras (och en kopia av licensen bör helst läggas in på din webbplats och skickas med vid nedladdning av programmet för att undvika en oväntad URL-ändring).

Om upphovsmannen däremot vill begränsa sitt godkännande av en specifik EUPL-version (och ändå vara fri att anta senare versioner eller ej), ska han använda följande licens:

```
* Licensierade enligt EUPL, endast Version 1.1  
("licensen").
```

Med en sådan licens kan inte senare versioner av EUPL användas på verket eller på härledda verk om inte den ursprunglige upphovsmannen har godkänt det. Termen "endast" rekommenderas eftersom det gör licensvillkoren uttryckligare.

4.8 Bästa praxis för att ”upprätta” ett EUPL-kontrakt

Det är nödvändigt att göra på följande sätt mellan en EUPL-licensierad projektägare (ledare eller företagare) och alla andra intressenter (som ska följa villkoren i EUPL):

- Informera direkt om att programvaran (eller specifika komponenter) är licensierade enligt EUPL. Detta ska göras på projektets webbsida och på den ”högsta” sidan som hänvisar till eller beskriver projektet. Lägg exempelvis in en väl synlig text ”Licensierad enligt **EUPL**”.
- Koppla termen EUPL ovan till den URL där licenstexten kan läsa och laddas ned på olika språk:
<https://joinup.ec.europa.eu/software/page/eupl>
- Lägg in en EUPL-kopia och en specifik kryssruta inne i det program som styr programkommunikationen eller nedladdningsprocessen. Du ska låta besökaren ladda ner den distribuerade programvaran från en lagringsplats. Texten ”Läs noga

4.9 Inget krav på att registrera licenstagarens godkännande

Licensen gäller även om du inte för ett register över användarna som godkänner villkoren i licensen. Det är en funktion av hur upphovsrättslagarna gäller för din programvara.

Licensen får laglig kraft så snart programvaran (med programvarukoden som anger att den är licensierad enligt EUPL-villkoren) används. Denna användning visar sig så snart någon av rättigheterna som licensen ger utövas, till exempel om du sprider programvaran till olika avdelningar i din organisation, på kunders webbplatser (om det är en affärsorganisation), på kunders datorer (om du är inom offentlig sektor) eller på webbplatser som sprider den på Internet, eller skapar eller sprider kopior eller härledda verk.

Det kan dock vara bra att spara

igenom licensvillkoren för EUPL nedan” ska visas, och kryssrutan ”Jag godkänner”, som finns under fönstret med licenstexten, ska markeras. Nedladdningsprocessen ska fortsätta endast om kryssrutan markeras.

För detta ändamål finns en .TXT-version av EUPL på www.joinup.eu.

- För programvara som sprids via ett fysiskt medium (till exempel usb-minne, CD-ROM eller DVD-ROM) är det lämpligt att bifoga en kopia av själva EUPL-licensen: kopiera TXT-versionen till en fil med namnet ”Licens”.

Dessutom kan du (det är dock frivilligt) referera till relevanta webbsidor hos IDABC där det finns fler förklaringar och studier om EUPL: <http://ec.europa.eu/idabc/servlets/Docbe59.pdf?id=28128>

kontaktinformation för dem som laddar ner programmet. På många lagringsplatser ombeds besökarna att registrera sig med ett ID (namn) och lämna viss annan information (adress, telefonnummer osv.), däribland en unik e-postadress dit ett lösenord sedan sänds. Detta är för att man ska veta vilka användarna är. Det ger, i kombination med registrering av IP-adressen, globalt relevant information före all nedladdning, men tillförlitligheten för sådan ”verifiering” grundas på den andra partens inmatning och välvilja.

Även om det kan vara bra att veta vilka användarna är krävs ingen sådan informationsinsamling för att fastställa rättigheter och skyldigheter enligt EUPL.

4.10 Lagringsplats där källkoden ska finnas tillgänglig

Du kan naturligtvis publicera din programvara på din egen webbplats. Det bästa är dock om källkoden publiceras på en lagringsplats där det är lätt att använda och vidareutveckla det öppna programmet. På så sätt minskar också kraven på bandbredd för din egen webbplats.

4.11 Hur och var ska du meddela ditt beslut?

Om du släpper din programvara vill du förstås att andra människor ska använda den. Det är endast möjligt om de som kan vara intresserade vet om att ditt program finns.

Du ska förbereda och sprida information om din programvara och om att du tänker släppa den enligt EUPL till användarcommunities som kan vara intresserade av den. Här följer några förslag på vad informationen bör omfatta:

Tänk på att även om du publicerar programmet i en ”verkstad” eller lagringsplats speciellt avsedda för öppen källkod, minskar inte din kontroll över utveckling och ändring av den officiella versionen av programvaran.

- Förbered ett enkelsidigt informationsblad med en beskrivning av programvarans funktioner, tänkt användargrupp och att den släpps enligt en F/OSS-licens (EUPL).
- Sprid denna information till intresserade communities – när det gäller program för europeisk offentlig sektor kan det till exempel vara IDABC Open Source Observatory and Repository (www.OSOR.eu), webbplatsen ePractice.eu, dina egna administrationswebbplatser, osv.
- Publicera programvaran på en lagringsplats som brukar besökas av din intressegrupp.

5. Utveckla och integrera programvara med EUPL-licensen

5.1 Principer för utveckling av F/OSS

Du kan släppa alla programvaror som du själv äger (som du själv, dina anställda eller dina leverantörer, allt efter omständigheterna, har utvecklat) enligt EUPL.

Men det är fördelaktigast för dig om du redan från början utvecklar programvaran i avsikt att släppa den enligt EUPL, och enligt utvecklingsprinciperna för F/OSS. Dessa principer omfattar bl.a. följande:

- Användning av en moduluppbyggnad där komponenterna "talar" med varandra utan att alla programkoder blandas.
- Arbete med en samarbetsmiljö, (ger ett kontrollsystem för version och andra verktyg för att arbeta på distans och sköta dina utvecklare community).
- Dokumentering av programmet och alla moduler på ett standardiserat sätt.

5.2 Så här kan du integrera och kombinera programvara med EUPL

Precis som med andra F/OSS-licenser är avsikten med EUPL att garantera att programvaran kan utvidgas, ändras och återanvändas tillsammans med annan programvara.

Ganska ofta utvidgas en programvarulösning genom att befintlig källkod integreras i ditt verk, eller genom att du kombinerar ditt verk med befintliga programvarukomponenter som du får tillgång till enligt deras egna licenser. I dessa fall ger integrationen/kombinationen det som kallas ett "härlett verk". Om du vill sprida ett härlett verk krävs det att alla komponenter har kompatibla licenser.

Tack vare sin unika kompatibilitetsklausul syftar EUPL till att underlätta framställning och

- Starkt ledarskap och stark projektledning, i en anda som är öppen för externt deltagande och välkomnar nya idéer, samtidigt som man behåller kontrollen över projektet och anger riktningen.
- Ett effektivt communitygränssnitt (en bra kommunikatör).

I *IDABC Guideline for Public Administrations on Partnering with Open Source Communities* finns mer information om hur man arbetar med Open Source-communities och använder utvecklingsprinciperna för F/OSS: <http://ec.europa.eu/idabc/servlets/Doc?id=19295>

spridning av härledda verk. Det sker på följande sätt med EUPL:

- Den garanterar att alla som tar emot programvaran får tillgång till källkoden. På så sätt kan de undersöka hur programvaran fungerar.
- Den garanterar att alla som tar emot programvaran har rätt att göra ändringar. Det ger dem möjlighet att ändra, utvidga eller återanvända programvaran.
- Den garanterar att härledda verk kan spridas enligt samma eller en kompatibel licens. På så sätt garanteras att den nya programvaran också kan undersökas, ändras och ytterligare utvidgas.

5.3 Fördelar med integration - licenser kan begränsa integration

Organisationer, framför allt offentliga förvaltningar, lägger miljarder euro på att bygga programvaror som ofta är mycket lika varandra. Det skulle kunna spara mycket pengar, tid och kraft om denna programvara kunde återanvändas, och det skulle också innebära att resurser och resultat kunde delas mellan organisationer i stället för att man ska "uppfinna hjulet" på nytt varje gång. En fördel med F/OSS-licenser, som EUPL, är att de tillåter integration och återanvändning av programvara.

5.4 Specifika problem med EUPL

EUPL är ännu inte särskilt utbrett. Därför kan det vara svårt att hitta befintliga komponenter som är licensierade enligt EUPL, som du kan kombinera med din EUPL-programvara.

Det går dock att kombinera programvaror som är licensierade enligt många F/OSS-licenser med EUPL-programvara. Det gäller till exempel alla komponenter som är licensierade enligt licenser som inte föreskriver några restriktioner för framtida licensiering (alla "tillåtande" licenser,

5.5 Kompatibilitet med andra licenser

Många F/OSS-licenser tillåter att ändrade versioner av den ursprungliga programvaran sprids enligt en annan licens, däribland EUPL. Sådan programvara kan sedan kombineras med EUPL-programvara, och då sprids det nya verket enligt EUPL.

Vissa mycket ofta använda licenser kräver dock att ändrade verk ska spridas enligt samma licens. Normalt kräver EUPL också det.

Om du till stor del kombinerar EUPL-programvara med en programvara som sprids enligt en "kompatibel licens", tillåter dock EUPL att den nya programvaran sprids enligt den kompatibla licensen i stället för enligt EUPL.

Alla skyddade licenser begränsar integration och återanvändning eftersom källkoden inte automatiskt finns tillgänglig.

En del F/OSS-licenser begränsar integration genom att de kräver att samma licens används i ändrade verk. EUPL däremot tillåter integration med programvara som sprids enligt flera vanliga F/OSS-licenser (se avsnitt 5.5).

som MIT eller BSD). Även programvara som sprids enligt vanliga licenser med vissa restriktioner för ytterligare utveckling, kan kombineras med EUPL enligt kompatibilitetsklausulen (se avsnitt 5.5).

Tänk på att EUPL:s speciella karaktär av licens som stöds av europeisk offentlig sektor ska garantera att det inom en snar framtid ska finnas en avsevärd mängd programvara för offentlig sektor tillgänglig enligt denna licens.

Följande licenser definieras för närvarande som kompatibla i EUPL:

- GNU General Public License (GNU GPL v.2)
- Open Software License (OSL) v. 2.1, v. 3.0
- Common Public License v. 1.0
- Eclipse Public License v. 1.0
- CeCILL v. 2.0

Den här listan kommer inte att förkortas (så snart ett sammanfogat eller kombinerat verk blir giltigt licenserat enligt en kompatibel licens, kan detta inte återkallas), men den kan utvidgas (t.ex. med senare versioner av ovanstående om så blir fallet).

5.6 Kombinera verk med olika licenser

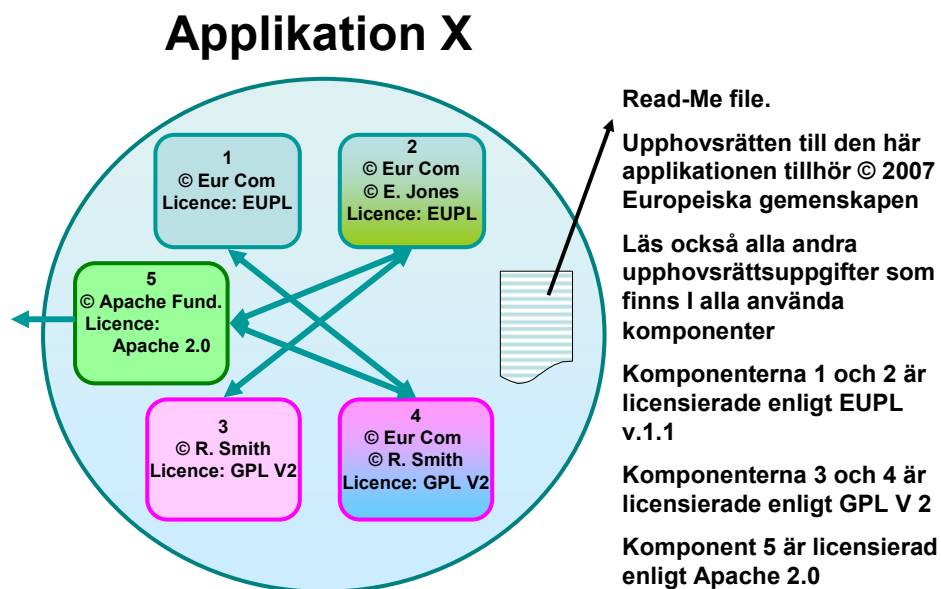
I samma lösning kan du använda olika programvarukomponenter som sprids enligt olika F/OSS-licenser (däribland EUPL) och använda eller sprida dem tillsammans (dvs. i samma paket eller på samma CD-Rom).

Vid denna typ av integration, där de olika komponenterna kommunicerar med varandra för att skapa funktioner, sammanfogas inte de olika källkoderna. Därför används och sprids varje programvara enligt villkoren i sin egen licens. I sådana fall uppstår inga kompatibilitetsproblem mellan licenserna. Om du däremot kombinerar programvara så att deras källkod ändras eller sammanfogas, skapar du ett "härlett verk" och i så fall måste licensens kompatibilitet analyseras

om den ska spridas.

Dessutom kan du skapa programvara med hjälp av en patentskyddad organisation (t.ex. Microsoft.Net eller Biztalk) och släppa den enligt EUPL. Det finns tusentals öppna programvaror som har skapats för att köras under patentskyddad plattform (t.ex. Microsoft Windows). I sådana fall kan du släppa den specifika koden som du har skapat enligt EUPL, medan eventuella nödvändiga skyddade kataloger eller utvecklingsmiljöer som används, måste köpas in från leverantören och spridas enligt sina egna individuella licensvillkor.

Ett praktiskt exempel:

Figur 4: Integration av olika komponenter

Låt oss anta att Europeiska kommissionen (ett exempel, du kan använda din egen organisation) sprider en "Applikation X" som är moduluppbyggd och innehåller 5 komponenter. De här komponenterna är inte sammanfogade till

en enda källkodsfil utan "talar" med varandra (genom att utbyta data eller parametrar).

Komponent 1 görs av Europeiska kommissionen (helt och hållet skriven av dess

anställda eller leverantörer). Därför ska den vara:

© Europeiska gemenskapen
Licensierade enligt EUPL

Komponent 2 görs av Europeiska kommissionen men den är inte helt och hållet skriven av dess anställda eller leverantörer, utan de anpassade och utvidgade befintlig programvara som var licensierad enligt den tillåtande BSD-licensen. Upphovsrättsägaren till BSD-komponenten är E. Jones. Därför ska den ändrade komponenten vara:

© Europeiska gemenskapen
© E. Jones (de ursprungliga upphovsrättsmärkena där originalkoden återges)
Licensierade enligt EUPL

Komponent 3 ändrades inte, den gjordes av en Mr. R. Smith och licensierades enligt GPLv2. Det kan och ska inte ändras:

© R. Smith
Licensierad enligt GPLv2

5.7 Påverkan från EUPL:s kompatibilitetsklausul på ett annat verks licensvillkor

Skulle EUPL kunna användas som en ”bro” för att förändra licensvillkoren för ett annat verk, till exempel för att byta från GPLv2 till OSL, Eclipse, CeCILL eller Common Public Licence?

Nej aldrig, utom om detta redan var tillåtet i det

Komponent 4 licensierades enligt GPLv2. Av tekniska skäl gick det inte och var heller inte lämpligt att undvika en sammanfogning av EUPL-kod framställd av Europeiska kommissionen och den ursprungliga källkoden, skapad av Mr. R. Smith. Eftersom EUPL godkänner GPLv2 som kompatibel blir komponenten:

© R. Smith
© Europeiska gemenskapen (där EUPL-koden ingår/är sammanfogad)
Licensierad enligt GPLv2

Komponent 5 är i samma situation som komponent 3. Den ändrades inte och den förblir:

© The Apache foundation
Licensierad enligt Apache v. 2

Programmet levereras med en read me-fil som förklarar (eller länkar till) lämplig dokumentation och beskriver tillämpliga licenser.

6. Nya versioner av EUPL

Precis som med många andra avtalstexter och framför allt för att den finns i så många språkversioner, är det oundvikligt att EUPL-texten, i förekommande fall, måste anpassas efter utvecklingen för praxis, teknik, obligatoriska föreskrifter eller vokabulär.

Enligt artikel 13 i EUPL har Europeiska kommissionen rätt att publicera nya versioner av EUPL, i den mån det är ”nödvändigt och skäligt” och ”utan att inskränka räckvidden av de rättigheter som beviljas enligt licensen”. Det innebär följande:

Europeiska kommissionen kan uppdatera licensen för att möta nya juridiska eller tekniska frågor som annars skulle förhindra licensen från att fungera på avsett sätt.

En eventuell ny version ändrar inte de grundläggande egenskaperna hos licensen, så som de friheter de ger dig, ansvarsfriskrivningen eller dess ömsesidiga (eller ”copyleft”) karaktär, vilket innebär att exklusiv tilläggnan av det licensierade verket inte är tillåten.

Nyckelordet i det här stycket är **skäligt**. Europeiska kommissionen kan uppdatera licensen, t.ex. för att lösa nya eller tidigare okända problem som annars skulle förhindra licensen från att fungera på avsett sätt. Alla sådana ändringar måste dock vara skäliga, vilket innebär att de inte kan ändra licensens grundläggande egenskaper, så som de friheter den ger dig, ansvarsfriskrivningen eller dess ömsesidiga (eller ”copyleft”) karaktär.

Varje ny version av licensen kommer att publiceras med ett unikt versionsnummer.

Det är viktigt att tänka på att de nya versionerna är tillämpliga för redan licensierad programvara

om denna har licensierats utan ett uttryckligt versionsnummer, eller med ett uttryckligt villkor att senare versioner ska vara tillämpliga. På grund av den tidigare formuleringen i artikel 13 i EUPL v.1.0 (”en ny version blir bindande för dig så snart du får veta att den har publicerats”) gäller detta även för programvara som är formellt licensierad enligt ”EUPL v.1.0”. Regeländringar för senare versioner: Om den ursprunglige upphovsmannen formellt licensierar denna specifika version enligt ”EUPL v.1.1” förblir denna version tillämplig (tills den ursprunglige upphovsmannen i förekommande fall väljer att upgradera).

Enligt en annan bestämmelse i artikel 13 gäller att ”Alla språkversioner som Europeiska kommissionen godkänt är likvärdiga. Parterna kan fritt välja vilken språkversion de vill utnyttja.”

Denna bestämmelse (som idag är utan motsvarighet i världen) skyddar såväl licensgivare som mottagare (eller licenstagare).

Nya språkversioner, till exempel om Europeiska unionen skulle utvidgas med en eller flera nya medlemsstater, skulle bli likvärdiga efter det att de har godkänts och offentliggjorts av Europeiska kommissionen. Kommissionen kan också korrigera formella fel för att, i förekommande fall, garantera att alla språkversioner av licensen är likvärdiga. I så fall ändras inte versionsnumret.

Slutligen ska man tänka på att Europeiska kommissionen alltid kan göra en utvidgning av listan över kompatibla licenser i en bilaga till EUPL.

7. Slutsatser

Varje dag samarbetar 1,5 miljoner människor (utvecklare) världen över i mer än 200 000 projekt med fri/öppen källkod, och de framställer programvara som används av över 1 miljard användare.

Chefer från välkända kommersiella företag som IBM, Microsoft, SUN, Bull och Oracle licensierar vissa fria/öppna programvaror och bygger upp en del av sin verksamhet och marknadsföringsstrategi runt detta. Även rena programvaruleverantörer har tagit tillfället i akt att utvidga sin användarkrets och sin utvecklarstab genom att sprida specifikt material med fri/öppen källkod.

Offentliga förvaltningar, som producerar avsevärda mängder programvara för e-förvaltning, står bakom spridning, vilket innebär att de tillåter andra förvaltningar, eventuellt från andra länder, att återanvända den, förbättra och anpassa den efter sina behov i stället för att skapa den helt från början igen.

EUPL-licensen ska ses som ett verktyg för att underlätta sådan resursoptimering och -delning. Det ska höja medvetenheten om de möjligheter som finns med spridning av fri/öppen källkod och uppmuntra alla relevanta intressenter att följa detta exempel från Europeiska kommissionen, som släppte sin egen programvara enligt EUPL.

<https://joinup.ec.europa.eu/software/page/eupl>